

راهبردهای تقویت فرآیندهای روان‌شناختی پایه

دقت، ادراک، حافظه فعال

در دانش‌آموزان ابتدایی

به همراه ۲۰ نکته ویژه معلمان و اولیا
تحت نظر کارشناس مرکز آموزشی و توانبخشی مشکلات ویژه یادگیری

نواب کاظمی

انتشارات آوای نور

تهران-۱۳۹۶

سرشناسه	:	کاظمی، نواب، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور	:	راهبردهای تقویت فرایندهای روان‌شناختی پایه (دقت، ادراک، حافظه فعال) در دانش‌آموزان ابتدایی: به همراه ۲۰ نکته ویژه معلمان و اولیا تحت نظر کارشناس مرکز آموزشی و توانبخشی مشکلات ویژه یادگیری / نواب کاظمی.
مشخصات نشر	:	تهران: آوای نور، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۲۴۰ ص؛ ۲۹×۲۲ س.م.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۳۰۷-۲
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
موضوع	:	شناخت در کودکان Cognition in children
موضوع	:	ادراک بصری در کودکان Visual perception in children
موضوع	:	دقت در کودکان Attention in children
موضوع	:	حافظه کودکان Memory in children
موضوع	:	مهارت‌های حرکتی در کودکان Motor ability in children
موضوع	:	توانایی اجرایی در کودکان Executive ability in children
موضوع	:	پرورش ذهن Mental discipline
رده بندی کنگره	:	BF۷۲۲۳۹۶۷۲۳۹۷۲ /ش۹
رده بندی دیویی	:	۴۱۳/۱۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۸۲۲۶۰۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری،
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / دورنگار: ۶۶۴۸۰۸۸۲

راهبردهای تقویت فرآیندهای روان‌شناختی پایه (دقت، ادراک، حافظه فعال)
در دانش‌آموزان ابتدایی به همراه ۲۰ نکته ویژه معلمان و اولیا تحت نظر کارشناس مرکز
آموزشی و توانبخشی مشکلات ویژه یادگیری

تالیف: نواب کاظمی

انتشارات: آوای نور

چاپ: اول ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۳۰۷-۲

قیمت ۲۴۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

عنوان.....	صفحه.....
پیش گفتار	۵
راهنمای کار	۹
فرایندهای روان‌شناختی پایه	۱۳
دقت	۱۳
انواع دقت	۱۴
راهبردهای آموزشی - رفتاری بهبود دقت و توجه	۱۴
ادراک	۱۵
ادراک شنیداری	۱۵
ادراک دیداری	۱۶
ادراک بساوی و حرکتی	۱۷
حافظه فعال	۱۷
حافظه فعال و بهره هوشی (IQ)	۲۰
تاثیر مداخله زودرس	۲۰
نوجوانان و بزرگسالان دچار مشکلات یادگیری	۲۱
تمرینات پیشنهادی تقویت حیطه دقت	۲۱
تمرینات پیشنهادی تقویت حیطه ادراک	۲۳
تمرینات پیشنهادی تقویت حیطه حافظه فعال	۲۵
راهبردهای ویژه تقویت دقت	۲۹
راهبردهای ویژه تقویت ادراک	۹۹
راهبردهای ویژه تقویت حافظه فعال	۱۵۳
مطالعات موردی	۲۳۰
۲۰ نکته ویژه معلمان و اولیا	۲۳۴
منابع	۲۳۹

پیش‌گفتار

دانش‌آموزان با مشکلات ویژه یادگیری در هر کلاس، مدرسه، شهر و کشوری یافت می‌شوند. برآوردهای خوش بینانه نشان می‌دهد، حدوداً ۱۵-۱۰ درصد دانش‌آموزان در یادگیری و تحصیل مشکل دارند. این دانش‌آموزان، علی‌رغم برخورداری از هوش طبیعی، در پاره‌ای از فرآیندهای پایه‌ای ضعف دارند که همین امر، منجر به مشکلات ویژه در خواندن، نوشتن، ریاضیات و مشکلات روانی اجتماعی دیگر مانند مشکلات سلوک، عدم اعتماد به نفس و ایجاد حس درماندگی آموخته‌شده می‌شود. پس اهمیت و ضرورت درمان مشکلات ویژه یادگیری بیش از پیش احساس می‌شود. کتاب‌های بسیاری در سطح کشور با رویکردهای یادگیری، ادراک، حافظه و فرایندهای پردازش روان‌شناختی موجود است اما متأسفانه تعدادی کمی از این کتاب‌ها به راهبردهای عملی و روش‌های کاربردی درمان مشکلات یادگیری و تقویت حافظه پرداخته‌اند. شاید بتوان گفت مجموعه حاضر، آن بیت معروف فردوسی بزرگ را منعکس می‌کند که «بزرگی سراسر به گفتار نیست ادو صد گفته چون نیم کردار نیست».

کتابی که پیش رو دارید، مجموعه‌ای کامل از تمرینات ویژه تقویت فرایندهای روان‌شناختی پایه (دقت، ادراک و حافظه فعال) به منظور درمان کودکان دچار مشکلات ویژه یادگیری و بهبود حافظه فعال در دانش‌آموزان مقطع ابتدایی است. خلاصه‌ای از ویژگی‌هایی که این اثر را از مجموعه‌های دیگر متمایز می‌کند، به این شرح است:

۱. این مجموعه یک «بسته کامل درمانی» از راهبردهایی با پشتوانه نظری است که هم آوردی راهبردهای دقت، ادراک و حافظه فعال در یک مجموعه، کار درمانگران را برای درمان، تسهیل می‌کند.

۲. راهبردهای این مجموعه به گونه‌ای طراحی شده‌اند که علاوه بر تقویت جداگانه مهارت‌ها، به تقویت تلفیقی نیز می‌پردازد. به عبارتی تأکید بر «هدف ویژه» و در کنار آن «اهداف فرعی» دیگر. به طور مثال بعضی تمرینات حیطة «دقت» علاوه بر بهبود دقت، حیطة «ادراک، تشخیص و حافظه» را نیز همزمان وارد عمل می‌کند. و یا بعضی تمرینات حیطة «ادراک» علاوه بر تقویت ادراک، به تقویت «حل مسأله، بهبود استدلال» و رشد دیگر مهارت‌ها نیز می‌انجامد.

۳. تأیید اثربخش بودن مجموعه به وسیله تجربه شخصی و عملی تمرینات در طی دوره زمانی ۵ ساله کار با کودکان دچار مشکلات یادگیری.

۴. سعی در متمایز ساختن کتاب از مجموعه‌های منتشر شده دیگر در کشور با تأکید بر راهبردهای ویژه بهبود حافظه فعال که کار آمدی آن به عنوان یک نظریه جدید در حوزه روان‌شناسی یادگیری، به وسیله پژوهش‌های فراوانی به اثبات رسیده است.

۵. قابل استفاده بودن کتاب برای عموم دانش‌آموزان مقطع ابتدایی در سراسر کشور به منظور تقویت مهارت‌های ذهنی و بهبود حافظه فعال.

۶. به همراه ۲۰ نکته ویژه برای معلمان و اولیا در جهت پیشبرد فرآیند درمان و تقویت مهارت‌های ذهنی و روانی دانش‌آموزان.

در پایان، خداوند مهربان را قدر دانم که تجربه جدید کار با کودکان دارای مشکلات یادگیری را در مسیر زندگی بنده قرار داد. هم چنین از پدر و مادر و همسر عزیزم به پاس زحمات بی دریغشان در طول سال‌های زندگی ام سپاس گزارم.